

Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé | Jo, mir hu keng spezifesch Recommendatiounen fir d'Visitten erausginn. Ech hunn och keng Kenntnis dovunner. Ech kann dat gären – mir hunn nach ëmmer eis wëchentlech Rendez-vousen – eng Kéier nofroen. Mee et muss een och ëmmer erëm drun erënneren, dass all Spidol natierlech eegestänneg ass a seng eege Verantwortung huet fir d'Gestioun vu sengem Haus. Dat ass eppes, wat net onbedéngt mat eis elo muss concertéiert sinn.

An déi Fro ...

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Transparenz bei den Impfschied a wéi déi ...

Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé | D'Transparenz bei den Impfschied, wéi gesot, do gëtt et déi Plattform, dovunner hate mer d'leschte Kéier an der Plenië rieds, wou alles gemellt gëtt vun den Dokteren, wat zäitlech an engem Zesummenhang steet mat enger Impfung. Da gëtt dat an Europa geschéckt, fir analyséiert ze ginn.

Mir hunn nach keng Plaintë virleien zu dësem Zäitpunkt, op alle Fall net virun zwee Deeg, wou ech hei stoung. Dat hunn ech elo haut net extra nach eng Kéier nogefrot, mee bis elo ass nach kee Fall, dee bei eis erukomm ass a Relatioun mat engem Covid-impfstoff.

Mir hate wuel zu Lëtzebuerg schon Impfschiedfäll, wou och indemniséiert ginn ass. Déi sinn ofgewéckelt ginn, dat ware laang Prozeduren. Ech hu Kenntnis vun zwou, déi eréischt op en Enn komm sinn elo méi rezent, mee dat war nach net am Zesummenhang mat enger Covidimpfung.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Gesondheitsministesch Paulette Lenert. Nach eng Fro vun der Madamm Nathalie Oberweis.

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk) | Entschëllegt, ech hu just ... Vlächtt hunn ech et iwwerhéiert, meng Fro zu de Medikamenter ...?

Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé | Fir Medikamenter hu mer selbstverständlech e Monitoring, deen an de Spideeler gemaach gëtt. Déi kommen an den Asaz. Mir hunn och eng Vue dorop, wat wou erausgeet. Mee Dir musst verstoen, ech hunn dat net, ech droen dat net mat mer an d'Chamber. Mee dat sinn awer Donnéeën, déi mer hunn. Déi kënnen mer Iech gäre ginn, wann dat Iech interesséiert, mee dat passt éischter vlächtt da fir eng schrëftlech Ufro. Mir hu scho genau eng Vue drop, wat vu Medikamenter erausgeet a wou mer mat de Stocken dru sinn.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Lenert. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8077. Den Text steet am Document parlementaire 8077⁷.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8077 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen elo de Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par M. Laurent Mosar), Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc

Spautz, Serge Wilmes (par Mme Diane Adehm), Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard (par Mme Stéphanie Empain), Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

4. 8035 – Projet de loi relative au recrutement des professionnels de la santé pour la prise en charge médicale des personnes bénéficiaires de la protection temporaire dans le contexte du conflit entre la Russie et l'Ukraine

Als nächste Punkt vum Ordre du jour steet de Projet de loi 8035 iwwert d'Astellung vum Gesondheitspersonal am Kader vun der Betreierung vun den ukrainesche Flüchtlingen. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht.

An d'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Francine Closener. Madamm Closener, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

Mme Francine Closener (LSAP), rapportrice | Merci, Här President. Kolleginnen a Kollegen, et ass schon néng Méint hier, dass Russland d'Ukrain ugegraff huet an et ass keen Enn en vum vum deem Krich an deem ganze Leed, deen e mat sech bréngt.

Ech si frou, dass Lëtzebuerg sech vun Ufank u solidarischeschen gewisen huet mat der Ukrain a mat den ukraineschen Flüchtlingen. Tëscht Mäerz a September si laut den Zuele vum Ausseministère 4.957 Demandé fir de Statut vun der Protection temporaire hei am Land agereecht ginn. Dovunner sinn déi allermeescht, 4.688 Demanden, och accordéiert ginn. De Statut temporaire, dat ass jo dee Statut, deen eeben déi Leit ufroe kënnen, déi virum Krich an der Ukrain flüchten.

Wéi Der wësst, sinn hei am Land eng Rei Strukturen opgemaach ginn, fir dës Refugiéen alleguerten ënnerkréien ze kënnen. Déi Prise en charge huet eng ganz Rei vun Aspekter, dorënner natierlech och déi medezinnesch Prise en charge. An do kënn elo dësse Projet de loi an d'Spill.

Fir eng adaptéiert medezinnesch Offer fir all dës Leit kënnen unzëbiden, muss an engem relativ kuerzen Zäitraum méi Gesondheitspersonal kënnen agestallt ginn. Fir datt dat elo séier ka goen, proposéiert dësen Text, op d'Reserve sanitaire zrëckzegräifen. Esou eng Reserve sanitaire ass jo am Kader vun der

Bekämpfung vun der Covidkris an d'Liewe geruff ginn. Op déi Manéier konnte Leit agestallt ginn, déi zum Beispill an den Impfzentere geschafft hunn an och nach ëmmer schaffen.

Technesch gesinn ass dës Réserve sanitaire mam Covidgesetz jo schonn agefouert ginn, mee well d'Covidgesetz sech awer nëmmen op d'Pandemiebekämpfung bezitt, muss fir d'Behandlung vun de Flüchtlingen aus der Ukrain eeben en neit Gesetz gestëmmt ginn, an dat ass deen Text, deen Iech haut virliit.

Konkreet geet et drëm, eng Derogatioun anzeféiere fir d'Gesetz vum 25. Mäerz 2015 iwwert de Regime an d'Indemnitéite beim Staat, dës fir Leit, déi als Gesondheitsberuffer tätég sinn, fir eng bestëmmten Zäitdauer onkomplizéiert astellen ze kënnen. Dat heescht, et geet dowéinst duer, dass déi Leit hir Autorisation d'exercer virweise kënnen.

Wéi gesot, et gouf sech bei deem ganzen Dispositif ganz staark um Artikel 6 vum Covidgesetz inspiréiert, well dat jo ganz gutt fonctionéiert.

Dat Personal kann dann op verschidde Plazen agesat ginn, wou et hëlleft, d'Refugiéen ze behandelen an ze guidéieren. Konkreet si véier Plaze virgesinn: de medezinnesche Posten an der SHUK um Kierchbierg, d'Maison médicale an der Stad, bei der Ligue de prévention et d'action médico-sociale a beim Guichet Unique, och an der Stad. Esou vill zum Text.

Elo zu den Aarbechten an der Kommissioun: De Projet de loi ass de Membere vun der Kommissioun den 11. Oktober virgestallt ginn.

Dee selwechten Dag ass och den Avis vum Staatsrot scho gekuckt ginn. De Conseil d'État huet eis invitéiert, den Intitulé vum Gesetz ze änneren, an deem ass d'Kommissioun och nokomm.

Den 18. Oktober ass de Projet unanime vun der Kommissioun ugehall ginn.

D'Chambre des Salariés huet an hirem Avis eng Rei Froen opgeworf. Generell war et d'Kritik, dass et keng systematesch Léisung kéint sinn, just op CDDen ze setzen, fir Gesondheitspersonal anzestellen. Dat ass natierlech och guer net den Objektiv vun dësem Projet de loi. Wéi schonn am Covidgesetz ass dat hei och eng Reaktioun op eng Krisesituatioun, vun där mer jo haut net wëssen, wéi laang se dauert, well jo kee weess, wéini de Krich eriwwe ass, wéi vill Refugiéen nach kommen a wéini dass déi, déi hei sinn, vlächtt nees kënnen heemgoen, wa se dat da wëllen.

De Conseil supérieur de certaines professions de santé sengersäits huet op e Mëssel an der Fiche financière vum Gesetzesprojet higewisen. Laut dem Montant, deen do ugi war, hätten d'Leit, déi an dës Réserve sanitaire agestallt gi wieren, manner kritt wéi déi, déi an der Réserve sanitaire Covid agestallt gi sinn. An der Santéskommissioun ass eis awer verséichert ginn, dass dat just e materiellen Iertum ass an dass absolutt keng Differenz gemaach gëtt tëscht deenen zwou Réserve-sanitaires, wat d'Remuneratioun vum Personal ugeet.

Erlaabt mer nach drop hinzewiesen, dass et e grouse Besoin gëtt, fir am Beräich vun der Santé mentale vun de Flüchtlingen ze hëllefen. Kee vun eis ka sech richteg virstellen, wat et heescht, seng Heemecht mussen ze verloossen aus Angscht viru feindliche Bomben, ouni ze vergiessen, dass vill Famillje jo auserneege-rappt gi sinn, well zum groussen Deel d'Kanner mat Fraen, mat de Mamm geflücht sinn an d'Famillje-pappen hu missen dohanne bleiwen.

Deemno ass et kee Wonner, dass vill Leit ënnert engem Trauma leiden an op psychologesch Hëllef

ugewise sinn. An der Kommissioun krute mer och erklärt, datt et eng Rei Benevole gëtt, déi sech als Iwwersetzer proposéiert hunn an dorënner iwwrengens och Refugiéé selwer, déi eng vun eise Sprooch kennen, wat et méiglech mécht, d'Sproochbarriär ze iwwerwannen, fir datt d'Prise en charge och effikass ass.

Dat néidegt Personal ass aktuell jo och disponibel, wat eng gutt Saach ass. Et geet hei drëm, elo séier an onkomplizéiert kennen ze rekrutéieren. Duerfir dëse Projet de loi, zu deem ech no dësem mëndleche Rapport natierlech och den Accord gi vun der LSAP-Fraktioun.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools der Madamm Rapportrice Francine Closener.

An éischten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Jean-Marie Halsdorf. Här Halsdorf, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Jean-Marie Halsdorf (CSV) | Merci, Här President. Ech wollt der Madamm Rapportrice Merci soe fir dee gudden, kuerzen, op de Punkt landende mëndleche Rapport an och schrëftleche Rapport.

Et ass kloer, dass mir dat esou gesinn, wéi Dir et gesitt. Erlaabt mer awer, dass ech soen, dass dëst Zréckgräifen op déi Leit vun der Réserve sanitaire, dass dat effektiv en exceptionelle Charakter behale muss. An et mécht Sënn, et elo ze maachen, well et eng exceptionell Situatioun ass, wéi et elo eng mam Covid ass.

An ech wëll dat nach widerhuelen, wat virduen an der Diskussioun vum Här Di Bartolomeo an där ganzer Diskussioun gesot ginn ass: dass de Covid nees kann erëmkommen. An da kréie mer Enkpass. Duerfir ass et och wichteg, parallel ..., an dat wëll ech nach eng kéier och an dësem Kontext soen, dass et wichteg ass, dass mer am Beräich vun dem Fleegepersonal an och vun den Dokterinnen do Rou kréien, dass mer deen Challenge, dee mer do hu mat de Leit, mat dem Rekrutement, an och déi Challenge mat der Formatioun an esou weider, dass mer dat léisen, wa méiglech zäitno, soss riskéiert dat heiten, net méi en exceptionelle Charakter ze behalen, mee éischter en normale Charakter. An dat wier net gutt.

Nichtsdestotzot gi mir natierlech den Accord zu dësem Projet de loi. A voilà, dat wier et, wat ech wollt soen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Halsdorf. An ech ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

M. Gusty Graas (DP) | Merci, Här Buergermeeschter. Ech mengen, et hat awer ...

(Hilarité générale)

Esou fällt ee wéinstens op, wann een eppes seet! Well ech wollt net vill soen. Här President, entschëllegt: „Här President“, selbstverständlech!

De Krich, deen ass jo elo schonn zënter dem 24. Februar amgaangen, wou warscheinlech kee geduecht hätt, datt en déi do Dimensioun kréich, datt en esou laang géif daueren.

A leider: Wann een d'Émstänn kuckt, da muss ee feststellen, datt dee Krich och nach muer net eriwuer ass, datt d'Gefor grouss ass, datt dat eis nach déi nächst Wochen a Méint wäert beschäftegen. Ech ginn elo net an den Detail an, wat d'Ursaachen dovunner sinn. Ech mengen, duerfir kréie mer elo a 14 Deeg

nach eng kéier d'Geleeënheet, fir méi am Detail drüwer ze diskutéieren. Mee et ass awer wichteg, datt mer och als Lëtzebuerg hei e Signal setzen. Ech mengen, mir hu Signaler gesat vis-à-vis vun der Ukrain um europäeschen Niveau, wou mer all Initiativ mat ënnerstëtzt hu bis elo. Mir hunn och eis ënnerstëtzung ginn, wat zum Beispill dat militärescht Material ubelaangt. Mir hu bis elo 72 Milliounen do investéiert. An hei hu mer och elo eng Méiglechkeet, fir de Flüchtlingen aus der Ukrain entgéintzekommen. Et ass e ganz wichteg Gesetz, et ass e ganz weesentlech Gesetz.

Ech wëll elo kuerz dat opgräifen, wat de Kolleg Jean-Marie Halsdorf hei gesot huet. Natierlech muss mer och do awer e gudden Equilibre fannen an der Hoffnung natierlech, datt d'Covidkris eis net méi wäert an deem Mooss beschäftegen, wéi dat an deene leschte Joren de Fall war.

Wat och wichteg ass: datt ee vläicht no baussen och nach en Appel mécht un all déi Leit, déi d'Méiglechkeet hunn, an déi Reserv heieranzekommen, datt déi sech och ugesprach fillen, fir eng Hand hei mat unzepaken.

Et ass also e wichteg Gesetz, et ass e weesentlech Gesetz, deem ech natierlech och selbstverständlech am Numm vun der DP eis Zoustëmmung ginn. An ech soen och der Madamm Rapportrice nach villmools Merci fir hire Rapport.

An entschëllegt nach eng kéier, Här President!

(Hilarité)

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Graas. Mir sinn hei an der Chamber an net op der Beetebuurger Gemeng. Merci villmools.

(Hilarité)

An domadder ginn ech d'Wuert weider un den honorabelen Här Marc Hansen.

M. Marc Hansen (déi gréng) | Jo, merci, Här President.

(Hilarité)

Ech géif dann och der Rapportrice wierklech Merci soe fir déi zwee Rapporten, dee schrëftlechen an dee mëndlechen. Et ass effektiv, fannen ech, wichteg, dass mer hei schnell agéieren. Et ass och u sech eng Krisensituatioun. Mir mussen kucken, dass mer en effikass medezinneschen Encadrement vun deenen ukrainesche Flüchtlingen organiséiert kréien. Duerfir fannen ech et ganz sënnavoll a logesch, dass mer eng Struktur, déi existéiert an am Kader vun der Covidkris an d'Liewe geruff ginn ass, hei an dësem Fall eeben och notzen, fir deen Encadrement médical schnell kennen ze organiséieren.

Et ass kloer, dass dat ëmmer soll eng Struktur sinn, déi eeben a Krisensituatiounen genotzt gëtt. Ech hoffen, dass déi zwou Krisen, déi mer momentan hunn, sech net nach wäerten ze laang iwwerlappen. Voilà.

Dës kéier hu mer ... Also, déi gréng sinn op jidde Fall mat där Approche d'accord a wäerten dann och d'Zoustëmmung gi fir dëse Projet de loi.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Marc Hansen. An da wier et um honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Fir unzefänken en häerzleche Merci der Madamm Francine Closener fir hire schrëftlechen a mëndleche Rapport. Ech ginn dann d'Zoustëmmung vun der ADR zu dësem Gesetz. Et ass eng sënnavoll Moossnam, fir d'Reserve sanitaire ze garantéieren. Ech mengen, a

Krisenzäite muss ee flexibel sinn. An heimadder hu mer dat gewisen. An ech géif domadder den Accord gi vun eiser Fraktioun.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Engelen. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Merci der Francine Closener fir dee gudden schrëftlechen a mëndleche Rapport.

Jo, de Krich an der Ukrain ass eng mënschlech Katastroph. An et ass nëmme richteg, dass mer d'Krichsflüchtlingen ophuelen an hinnen all d'Méiglechkeete ginn, déi een hei am Land soll hunn. Dat ass mënschlech, dat ass gutt. An dofir wäerte mir haut och dëse Gesetzesprojet matstëmmen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Vizepremier- a Gesondheetsminister, d'Madamm Paulette Lenert.

Prise de position du Gouvernement

Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé | Merci fir d'Zoustëmmung fir dëse Projet.

Wéi gesot, et sinn exceptionell Émstänn, déi och exceptionell a schnell Mesurë verlaangen. Mir hu säit dem 24. Februar dëst Joer 4.755 Demandë kritt vu Leit aus der Ukrain, déi gestallt gi si fir eng Protection temporaire. An déi Leit hunn, wéi all aner Leit och, natierlech e Besoin fir eng Prise en charge um Niveau vun der Gesondheet. Mir wëlle se gären anstänneg betrieien, hinnen Accès ginn zu eisem Gesondheetssystem. An da mussen mer kennen op dat néidegt medezinnescht, awer och paramedezinnescht Personal zréckgräifen.

Mir hu proposéiert, dat ganz pragmatesch ze maachen, wéi mer et mat gudden Erfarunge während der Kris hikritt hunn. Och do, ech hat et virdu gesot, e grouse Merci un all déi Leit, déi sech an eis Réserve sanitaire ageschriwwen hunn. Mir hunn der vill an et geet och net anescht, wéi iwwert deen heite Wee ze fueren.

Wa mer géifen den normale Wee goen, hu mer Formalitéiten, déi awer eng gewëssen Zäit huelen. Dat, wat mer hei elo verlaangen, ass wierklech just eng Kopie vun der Zouloossung zum Beruff, deen déi Persoun huet, fir awer e Minimum u Garantien ze hunn.

Zu dësem Zäitpunkt hu mer 15.600 Leit, déi an der Réserve sanitaire ageschriwwen sinn. Dat ass remarkabel. Déi sinn natierlech net alleguerten am gläiche Mooss disponibel a ginn och net an deem Mooss am Moment, Gott sei Dank, an der Kris gebraucht. Dofir denke mer, dass et eng gutt Saach ass, heierop zréckzegräifen.

Et ass scho mentionéiert ginn, dee kleng Quiproquo mat der Remuneration. Dat ass näischt anescht wéi eng Erreur matérielle. Et ass selbstverständlech net ugeduecht gewiescht, dass déi Leit an deem heite Kontext eng méi niddreg Remuneration géife kréien, wéi wa se an der Covidkris géifen aktivéiert ginn. Mir hunn och an deem Sënn eng Rektifikatioun um Niveau vun der Fiche financière scho gemaach.

Voilà, ech géif Merci soe fir den Zousproch, deen dëse Projet krut, an och e Merci un d'Rapportrice fir déi ausféierlech Beschreiwung dovunner.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Gesondheetsministesch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8035. Den Text steet am Document parlementaire 8035⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8035 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugehooll.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Diane Adehm), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar (par M. Max Hengel), Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lambert et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Cloener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard (par Mme Josée Lorsché), Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

5. Heure d'actualité du groupe politique LSAP au sujet de la canicule de l'été 2022

D'Chamber féiert haut de Mëtteg eng Aktualitéitsstonn iwwert d'Hëtztwell vum Summer 2022, déi d'LSAP-Fraktioun ugefrot huet.

D'Wuert huet elo déi honorabel Madamm Cécile Hemmen am Numm vun der LSAP-Fraktioun. Madamm Hemmen, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

Mme Cécile Hemmen (LSAP) | Merci, Här President. Dir Dammen, Dir Hären, léif Kolleeginnen, léif Kollegen, Här Minister, Dir Damme Minister, hu mer eis an de Kannerjoren nach driwwer gefreet, wann et am Wanter richtig kal war a mir konnte vu Chrëschttag u mat Sécherheet Schlitt fuere goen oder awer am Summer beim gudde Wieder, spéitstens an der grousser Vakanz, all Dag an d'oppe Schwämm goen, esou sinn d'Wiederlag an och d'Meteo zanter enger Zäitchen op der Kopp. De Schnéi gëtt rar an d'Temperaturen am Summer si bal net auszehalen. Mat Genoss huet dat allerdéngs guer näischt méi ze dinn.

De Bilan climatologique vu MeteLux kann net méi däitlech sinn. De Summer 2022 zu Lëtzebuerg war vill ze waarm, vill ze sonneg an extreem dréchen an dat als Suite vum Bilan vum Fréijoer, wou et och ze waarm war, ze sonneg an ze dréchen. Ouni elo an den

Detail vun dësen antizykloneschen Anomalien anze-
goen, muss een awer schlussfolgeren, dass et en
historesche Summer war um Niveau vun der Sonnen-
astralung an awer och dem Defizit un Nidderschläi.

Et kéint ee sech nach an d'Statistiken eranäiferen,
mee dat mécht d'Situatioun nodréiglech och net
besser. A sollt een de Wëssenschaftler gleewen, da
wäerte mer eis vu Joer zu Joer an de Rekorder vun de
Meteoextreemer eropschaukelen. Déi eng an déi
aner Experte versichen, Prognosen op laang Siicht ze
maachen, mee och dat ännert näischt.

Alles an allem bleiwen d'Konsequenze vun enger
Canicule net aus an déi Konsequenzen, déi reechen
an all Domän eran. De Waassermangel wierkt sech op
de Grondwaasserspiegel aus, mam Risiko vu Waasser-
knappheet. E Buedem, deen ausdréchent, kritt Rëss,
wat ënnert anerem mat sech bréngt, dass carrement
Haiser beschiedegt ginn. D'Consommation vun Elek-
trizitéit hält onmoosseg zou duerch d'Benotze vu
Ventilatoren a soss Klimaanlagen. D'Ozonwäerter
ginn erop an domadder déi gesondheetlech Schied
fir d'Otemweeër. An och dat ass nëmmen eng vu ganz
villen Auswierkunge vun der Hëtzt op d'Gesondheet.
An ech kéint déi Lëscht nach ganz laang viruféieren.

Mir mussen eis also a ville Beräicher d'Fro stellen, wéi
mir eis astellen op eng Zukunft, an där d'Canicullen
an och aner Wiederextreemer méi heefeg ginn. Dat
ass e Constat, deen ee ganz einfach maache muss. Et
ass ze spët, fir de Klimawandel ze verhënneren, mir
sinn nämlech scho matzen dran. A mir mussen eis elo
adaptéieren, fir net all Joer op en Neits béis erwëscht
ze ginn!

Duerch de Wuesstum ass Lëtzebuerg e Land, dat sech
ganz séier entwéckelt huet a wou vill gebaut gëtt.
Bauland ass knapp an esou gëtt versicht, all Parzell fir
Neibauten ze notzen. D'Ëmwelt rutscht natierlech do-
bäi an den Hannergrond.

Déi schwéier Hëtzt hunn d'Leit dowéinst virun allem
am urbane Raum ze spiere kritt. D'Sonn dréckt vun
uuewen erof an de waarme Makadam straalt vun en-
nen erop. Op zougebaute Plaze kënnen esou Tempe-
rature vun iwwer 50 Grad entstoen, déi iwwer Nuecht
erëm am Stee gespäichert ginn.

Et fillt ee sech wéi an engem Bakuewen an et sicht
een heiansdo ganz laang no Schiet. An och do ass et
net wierklech kill. Well de Buedem an de Stied ëmmer
méi versigelt ginn ass, feelt et u Vegetatioun, déi
Waasser an och Fiichtegkeet späichert. Déi natierlech
Klimaanlag, déi den urbane Raum awer ëm gutt 7
Grad kille kéint, geet doduerch verluer. E Mangel u
Planzen a Beem an de Stied heescht jo och, dass et u
wichtigem Schiet feelt.

De Fazit: D'Stied erhëtze sech a kënne manner gutt
ofkillen. Dat féiert derzou, dass d'Hëtzt och méi séier
an d'Haiser kënnt an an d'Wunnengen. An ëmmer
méi Leit benotzen dofir, wéi ech et scho gesot hunn,
eng kënschtlech Klimaanlag, déi allerdéngs nees no
baussen Hëtzt fräigëtt an och vill Energie verbraucht,
och dacks Energie, déi net nohalteg ass. An da fänkt
den Däiwelskrees erëm un.

Duerfir ass et wichteg, d'Natur nees méi an eis Stied
eranzeloossen. Dat ass keng Fro vun der Plaz, mee
dat ass eng Fro vun der Prioritéit. Et feelt och net un
Iddien, mee u konkrete Mesuren, déi séier gräifen.

Ee Beispill: Fir dass d'Virgäert nees Virgäert ginn am-
plaz vu Steellandschaften, kéint een de Leit zum
Beispill Primme ginn, wa se hire Virgäertchen natier-
lech loossen. Och de sougenannte „Verticalgarde-
ning“ ass eng ganz flott Approche, déi zu engem
gudde Stadklima bäidréit an och eng Plus-value fir
den Tourismus zum Beispill kéint sinn.

An deem Kader wier meng Fro, wéi eng Mesuren
dann iwwerhaupt ënnerholl ginn, fir d'Stied besser op
esou zukünfteg Hëtztwelle virzubereeden. Wéi kann
iwwerhaupt séchergestallt ginn, dass iwwerall, wou
nei gebaut gëtt, den Aspekt vun der Summerhëtzt
géif mat berücksichtegt ginn?

D'Auswierkunge vun der Canicule op d'Natur selwer,
sinn natierlech ausserhalb vum urbane Raum am
allerdäitlechsten ze gesinn. Esou geet aus enger
Äntwert vun der Madamm Minister op meng Ques-
tion parlementaire iwwert den Zoustand vun de Bë-
scher envir, dass wéinst der extreemer Dréchent de
phytosanitären Zoustand vun eise Beem a Bëscher
ganz schlecht ass.

Dëst Joer gouf festgestallt, dass 61,7 % dovunner
Schied an der héchster Klass 2, 3, 4 opweisen. Dat ass
erschreckend. All Bam, dee verschwënnt, huet en
Impakt op d'Mikroklima ronderëm. Och d'Qualitéit
vum Buedem geet erof. En dréchent méi séier aus a
ka manner Waasser späichenen.

Engersäits erhéicht dat de Risiko fir Iwwerschwem-
mungen. Anerersäits féiert vill dréchene Buedem,
deen net vu Beem geschützt gëtt, zur Wüstebildung.

(M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.)

Et ass scho méi laang bekannt, dass d'Monokulture
vun de Fichte méi schlecht wéi gutt maachen. Duerfir
gëtt jo och mëttlerweil mat Nodrock versicht, vun de
Monokulturen ewechzekommen a staark Mëschbë-
scher anzesetzen. An awer stellt sech an deem Sënn
d'Fro, ob eis eenheemesch Bamzorten dem Klima-
wandel eigentlech kënne standhalen. Wéi eng Me-
suré kéinten eventuell nach geholl ginn, fir eis
Bëscher oder awer och eenzel Beem virun der nächs-
ter Dréchent ze schützen?

„Un été 2022 exceptionnel, marqué par la chaleur et
la sécheresse“, dat ass d'Iwwerschrëft vum Mete-
obulletin 2022 vun der ASTA iwwert d'Méint Juni, Juli
an August. Jo, och an der Landwirtschaft ass deemno
all Innovatioun wëllkomm, déi hëlleft, fir extreem
Drécheperiode besser ze iwwerstoën.

Net méi spët wéi haut de Moien hunn de Land-
wirtschaftsminister, den Energieminister an d'Minis-
tesch fir Environnement en Appel d'offre lancéiert fir
Pilotprojete fir d'Agri-Fotovoltaiik. Baueren, déi sech
Suerge maachen, dass ëmmer méi landwirtschaftlech
Fläche fir aner Zwecker benotzt ginn, hu geleege-
lech derfir plädéiert, keng Fotovoltaikanlagen op
dësen Terrainen ze installéieren. Allerdéngs gëtt et
entre-temps awer Modeller, wou Fotovoltaikanlagen
esou ausgeriicht sinn, dass een op deem selwechten
Terrain an Notzdeiere kann halen an dass d'Anlagen
och gläichzäiteg Schiet spenden. Interessant sinn
esou Projeten och am Geméisbau, wou dës Anlagen
engersäits Energie produzéieren an och anerersäits
Schiet spenden.

Grad am Geméisbau, wa mer schonn dobäi sinn, ass
d'Waasserversuergung ëmmer e ganz groussen
Theema. Et muss also och iwwer nei Méiglechkeeten
nodeduecht ginn, fir Waasser ze stockéieren oder
awer méi effizient ze notzen. Souwäit ech weess, gëtt
et do eng Zesummenaarbecht tëschent dem Land-
wirtschaftsministère, dem Ekonomieministère an
dem Ëmweltministère, fir no bei viabiliséierten Ter-
rainen, wéi zum Beispill Aktivitéitszonen, Zäre kënnen
optimal ze notzen, souwuel wat d'Benotze vum Ree-
waasser wéi och vun Energie ugeet.

Här President, et si vill Beräicher, déi betraff sinn,
wann et zu Wiederextreemer kënnt, a bannent Deeg
a Woche fält eng Gesellschaft reegelrecht an de
Ralenti. Den Zenario 2022 huet eis et virgemaach an
et ass net ausgeschloss, dass et esou weidergeet. Et